

Ursut Vlad
cls. a VI-a B LIM

Natura in operele lui Eminescu

Ceea ce se numeste de obicei natura, adica aspecte geologice ,fauna si flora, se gaseste la Eminescu intr-un chip elementar.Nu varietatea e nota dominanta ci dimensiunea ,cantitatea.Aceasta e determinata prin puterea de a intimida constinta si a o elimina.Versurile contin numai notiunea simpla de de codru ,dar intr-o proportie colosala.Padurea noastra empirica are o durata limitata ,fiind supusa dezagregarii ,codrul eminescian inasa “creste” peste marginile de timp ale domniilor , peste acelea ale raselor ,el este de veci.Imaginea aceasta egipteana de trainicie peste milenii ,determina dimensiunea microscopica a omului si desteapta acel sentiment tipic eminescian de nevoie de a se lasa in voia dinamicii firii.

Natura este intalnita in majoritatea operelor lui Eminescu, de cand era inca copil si pana cand si-a scris testamentul (“Mai am un singur dor”).Sederea mai lunga in codru poate duce la o adormire in codru sau chiar dorinta de moarte.

Eminescu isi aduce iubita in mijlocul naturii ,aceasta asteptandu-l pe malul lacului.Fuziunea dintre natura si dragoste este perfecta in “Sara pe deal”.Suavitatea, candoarea iubirii ,sperantele pe care le desteapta sunt stimulate de o ambianta in care accentele melancolice ,destul de rare ,sunt coplesite de atmosfera in general optimista, declansatoare de vitalitate.Arborele preferat de poet pentru aroma penetranta ,imbatatoare a florilor ,este teiul.Perechile eminesciene se lasa ingropate de ninsoarea florilor parfumate.Asa cum afirma Calinescu ,”Plopul ,copac clasic ,orasesc ,da amintirilor o miscare lenta.”(din “Luceafarul” de la “Sub sirul lung de mandrii tei...Cu plete lungi ,balaie).In “Pe langa plopul fara sot” ,poetul reproseaza femeii indiferenta ,faptul ca nu raspunde chemarilor sale.Asa cum arata G.Ibraileanu ,tanarul timid tremurand sub fereastra iubitei se transforma in geniul constient de superioritatea sa.In “Luceafarul” ,acesta acesta adreseaza amare mustrari femeii pentru ca nu s-a ridicat la nivelul aspiratiilor sale ,preferand banalitatea existentei cotidiene.Atitudine intelectualista are Eminescu si in Scrisoarea V ,in care poetul este obsedat de incapacitatea femeii de a intelege pe creator ,caruia-I prefera un tanar

monden ,imbracat dupa ultima moda si parfumat ,dar sec(“Tu cu inima si mintea poate esti un paravan...Opera croitoreasca si in spirit si in stofa.”).

Deosebindu-se de predecesorii sai: Bolintineanu si Alecsandri ,care compara femeia iubita cu o floare si cu o privighetoare ,in termenii secolului trecut “filomela” ,Eminescu evita banalitatea unor asemenea procedee ,privind-o ca pe o reprezentanta a erosului ,ca pe o Venus Anadyomene ,ca pe aceea care asigura prin iubire continuitatea vietii.O singura data Eminescu compara femeia cu o floare si atunci magistral ,realizand o imagine neegalata ,de o prospectivitate care contine parca efluviile unei noi geneze.(din “Atat de frageda” :”Atat de frageda te-asameni...In calea vietii mele iesi”).

Autorul prefera putin si alti copaci.Arinul ,copac salbatic se aseamana cu cornul de vanatoare pe care il evoca si Weber in freischutz(din “Peste varfuri” :”Peste varfuri trece luna...Melancolic cornul suna”).

Subordonate codrului ca element central ,celelalte esente silvestre (bradul, stejarul, fagul) capata nuante variabile in functie de contextul liric.

Daca codrul si lacul constituie acompaniamentul natural al iubirii ,luna plutind deasupra vastelor intinderi de apa formeaza cadrul adecvat ideilor filozofice.Transformarea naturii si a vietii ,reflectiile asupra mortii sunt privite din perspectiva selenara si oceanica.Meditatiile cu privire la aparitia si extintia universului sunt inaugurate de un vast preludiu ,de ampla invocatie de la inceputul Scrisorii I :”Luna tu ,stapan-a marii ,pe a lumii bolta luneci ,...Cind plutesti pe miscatoarea marilor singuratate!”.

In “Melancolie” ,luna strabatand sirurile de nori deasupra “tinutului cu strambe cruci” constituie uvertura instrainarii poetului de viata si construiește totodata presentimentul mortii:”Parea ca printre nouri s-a fost deschis o poarta...Ca de dureri straine?...Parca-m murit de mult”.

Din cauza tristetii si a singuratatii Eminescu vorbeste cu codrul caruia ii pune intrebari ca unui prieten.Prin raspunsurile sale codrul isi arata si el tristetea si povesteste cum sta si asteapta si mai auda oameni.(“Ce te legeni codrule?”).

Natura eminesciana ,grandios romantica in salbaticia ei ,in insula lui Euthanasius ,intrata in decrepitudine si putrefactie in gradina si casa din “Sarmanul Dionis” ,se prezinta liric sub multiple si variate aspecte.

Poetul Luceafarului a topit intr-o retorta uriasa elementele disperate la inaintasii sai ,sublimandu-le intr-un cristal de o perfectiune si stralucire neegalata pana astazi.

Bibliografie:-Sinteze de literatura romana si Istoria lit. romane
vol.III